

ENKELE HISTORISCHE BIJZONDERHEDEN.

DE GEMEENTE ECHT.

Echt is een heel oude gemeente en wordt, zooals wij zullen zien, reeds genoemd ten tijde van Pepijn van Herstal. De plaats Echt, aan de Geleen gelegen was een stad en vesting. Door de veelvuldige oorlogen echter, welke vroeger in deze streken gevoerd werden, is de beteekenis der plaats langen tijd achteruit gegaan. Maar langzamerhand is Echt weer een gemeente van beteekenis geworden en wacht slechts op betere tijden om zich verder te ontplooiën.

Vroeger was de plaats flink versterkt, waarvan thans echter zoo goed als niets meer over is. Slechts enkele weinig beteekenende overblijfselen en een gracht, welke de plaats omringde, wijzen op haar sterkte in het grijze verleden.

Voorheen stond het kapittel van de vorstelijke abdij van Thorn onder de jurisdictie van het gerecht van Echt, in zoverre, dat de, door dat gerecht gevelde vonnissen, „bij wege van appèl, daarvoor gebragt konden worden.”

Ook was hieraan onderhevig de heerlijkheid Dal en Broek; doch dit voorrecht is aan Echt ontnomen door het Barrière-tractaat van 1715. Zelfs heeft deze plaats toen, van hare „stads-geregtigheden” afgezien.

Daar Echt, ongeveer op de helft tusschen Venlo en Maastricht is gelegen, was het vroeger de gewone pleisterplaats der postwagens.

Het wapen van Echt bestaat uit een hart met twee degens daarboven, die elkaar in het vierkant kruisen en het hart in vieren verdeelen. Op elk vierde gedeelte van het hart zijn drie kruisen aangebracht.

Nabij Echt lag vroeger een oud slot „Huis-te-Echt” geheeten. Het behoorde evenals Echt tot Opper-Gelder en werd in 1498 bij den inval van keizer Maximiliaan belegerd en na enkele dagen, niet zonder veel bloedverlies, veroverd. Onder begunstiging van een donkeren nacht wisten de bewoners het kasteel in stilte te verlaten. Na het vertrek van Maximiliaan werd het door de Gelderschen opnieuw ingenomen en totaal verwoest.

Ter plaatse, waar het gestaan heeft, getuigden eenige oude bouwvallen van de vergane grootheid. De plaats zelf wordt genoemd het „Sleutje.”

De gemeente Echt zelf bestond en bestaat nog uit de volgende deelen: Aasterberg, Berkelaar, Echterbosch, Gebroek, Hingen, St. Joost, Ophoven, Peij, Putbroek, Schilberg Slek, Spaansch Huisken en Diergaarde.

Schenking van Pepijn.

Toen Pepijn van Herstal in het begin der achtste eeuw een bezoek bracht aan de heiligen van St. Odiliënberg Wiro, Plechelmus en Otgerus, geraakte hij op ongeveer een uur afstand van Echt met zijn wagen in een water of moerassigen grond vast, zoodat hij zijn reis niet meer voort kon zetten.

Toen de inwoners van Echt dit hoorden, haastten zij zich derwaarts en slaagden er in, met groote moeite en gevaar het rijtuig weer vlot te krijgen. Zij brachten vervolgens Pepijn met zijn gevolg naar St. Odiliënberg. Uit dankbaarheid hiervoor begiftigde Pepijn de gemeente Echt met het uitgestrekte, dichtbij gelegen bosch, later „Echterwald,” Echterbosch, genoemd, waarin men, naar men destijds beweerde, wondermooie boomen vond.

Tevens liet hij ter plaatse, waar zijn wagen vastgezet had, een brug over het water leggen, welke heden ten dage nog zijn naam draagt, n.l. Pepinusbrug.

Echterwald, een uitgestrektheid van 2 uur gaans, grensde ten Oosten aan Gulikerland, welks ingezetenen ten allen tijde strooptochten hielden, en zelfs zoo ver gingen in hunne „stoutheid,” dat zij dachten daarop eenig recht te kunnen uitoefenen. Hierover was de gemeente Echt doorlopend met hen in conflict, hetwelk in 1761 zelfs zoover ging, dat het tusschen de Guliksche boeren en die van het Statengebied tot ernstige botsingen dreigde te komen, waarop de toenmalige gouverneur van Maastricht, generaal baron van Aylva

ter voorkoming van erger, een sterk commando derwaarts dirigeerde, dat een tijdlang op Echterbosch ingekwartierd was en de gemeente Echt in haar volle bezit herstelde.

Echterwald is tegenwoordig Echterbosch, bekend om zijn prachtige dennenbosschen.

De kerk van Echt.

Reeds vóór de tiende eeuw was de gemeente Echt in het bezit van een parochiekerk, toegewijd aan den H. Landricus. Van dit gebouw is niets meer over. Oudere menschen hebben toch nog de overblijfselen gekend van een Romaansche kerk, want toen in de latere middeleeuwen de tegenwoordige kerk gesticht werd is de Romaansche toren behouden gebleven. Thans echter is ook deze verdwenen, want in 1873 is een nieuwe toren bij de kerk gezet, tegelijk met een nieuw priesterkoor, bestaande uit twee traveeën en gesloten met vijf zijden van een achthoek. Alleen het schip van het tegenwoordige gebouw is nu nog van ouderen leeftijd. Het bestaat uit drie even-hooge beuken (een z.g. hallenkerk). Zeven traveeën diep en geheel door gemetselde gewelven overbouwd. Het gebouw is opgetrokken van baksteen.

In de 17de en 18de eeuw waren de vensters gedeeltelijk dichtgemetseld en was het interieur zeer verminkt, omdat men er herhaaldelijk met de witkwast overheen gegaan is. In 1953 is het gebouw zoo goed mogelijk hersteld en is door dr. P. Cuypers een toren er aangebouwd.

In den nieuwen toren hangt nog de klok uit den ouden toren, misschien een der oudste klokken van ons land, want indien het opschrift „Veni Rex Gloriam cum pace” als chronogram bedoeld is, geeft dit het jaartal 1272 aan. De klok is door meester Henricus gegoten, dat staat er op, n.l.: Magister Henricus me fecit.

De kerk van Echterbosch werd onder leiding van dr. Cuypers in 1865 gebouwd en 4 Augustus 1879 door Mgr. Vrancken gewijd.

SPEURDER.

Station der Ned. Spoorwegen te Echt.